

Hak ile kaza farzların en kuvvetlisidir, ibadetlerin en fazilet-lisidir. Kazaya ehil olan, şehadete ehil olandır. Ehliyet şartı, şehadetin ehliyet şartlarıdır. Fasık, kaza'ya ehildir. Fasığî taklid (tayin) sahihtir. Fasığın şehadetini kabul etmek sahih olduğu gibi. Göreve tayin edilmemesi vacibtir.

Adil olan kadı fasık olsa, azledilmeyi hak eder. Zahir mezhepte azledilmiş olmaz. Ulemamız bu görüş üzeredir. Şayet kadılığı rüşvetle elde etse, kadı olmaz. Fasık, müftü olmaya uygundur. Denildi ki hayır uygun değildir.

Kâdî'nın öfkeli, katı, cebbar, inatçı olması uygun değildir.

□ *Kendisine dininde, iffetinde, aklında, salahında, anlayışında, sünneti bilmesinde, eserleri bilmesinde, fıkıh vecihlerini bilmesin-de güvenilir olması gerekir. Müftü de aynıdır. İc̣tịhad, evla olması şartıdır.*

Cahili (Kendisi müçtehid olmayıp başka müçtehidin fetvasıyla amel eden alimdir.) tayin sahihtir. Fakat daha kadir ve evla olan seçilir.

Zulmünden korkulan, hükmü yerine getirmekle kaim olmak-tan aciz olmasından korkanı tayin etmek mekruhtur. Nefsine, kadılığın farzını eda etmesine güveneni tayin etmekte beis yoktur. Kime kaza teayyün ederse onun üzerine farz olur. Kazayı talep etmez, istemez. Zalim sultanın kadıyı tayin etmesi caizdir. Bağilerden tayini caizdir. Ancak hak ile hükmü yerine getirmek mümkün olmazsa müstesnadır.

Zahiri bir oturuşla hüküm için mescidde oturur. Cami evladır. Kendi evinde otursa ve içeri girmeye izin verse bunda beis yoktur. Hediye kabul etmez, ancak yakınından veya hediyeleşmek adeti olandan müstesnadır. Eğer ikisi arasında düşmanlık yoksa, ve normal adetini geçmezse.

Hakimin/kadının vasıfları

Yazar Rehnüma

Pazar, 27 Temmuz 2008 10:10 -

Umumi davetlerde hazır olur, hususi davetlerde bulunmaz. Bu, kendisi bulunmazsa hazırlanmayacak olan ziyafettir. Cenazelerde hazır olur, hasta ziyaretinde bulunur. Mütercim edinir, adaletli katip tutar.

İki hasım arasında oturmakla, dönmekle, bakmakla eşitlik yapar. Tekine sevinç göstermez, ona işaret etmez, ona ziyafet çekmez. Onun yüzüne gülmez. Onunla şakalaşmaz. Ona delilini telkin etmez.

Hüküm meclisinde alışveriş yapmaz. Mizah yapmaz. Ona bir keder veya uykusuzluk veya gazab veya açlık veya susuzluk veya bir ihtiyaç arız olursa, hüküm vermekten geri durur.

İki hasım huzuruna gelince dilerse her ikisine “Davanız nedir” der, dilerse susar. Hasımların biri konuşunca diğerini susturur.

Kendisi müçtehid olmayıp başka müçtehidin fetvasıyla amel eden alimdir.